

# TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1991. JÚNIUS-JÚLIUS

## Gyermeknap krónika

Május utolsó hétvégéje Turán is a gyermekeké volt. A rendezvények sorából két rangos eseményt szeretnék kiemelni, az Országos Népijáték Olimpiát, és a II. számú óvoda műsoros vetélkedőjét.

Szellemes ötlet, remek gondolat, hogy gyermekeinknek adjuk tovább, tehát a jövőnek örökljük át a közelebbi és a távoli múlt hagyományait; nevezetesen: népi játékaikat. Különös hangsúlya van ennek - talán túlzottan is - elgépiesedett korunkban.



Az önfeléd játék öröme, a "tisztá forrás" üdítő szépsége jellemezte ezt a rendezvényt.

A méltató szavaknál azonban többet mond az események tömör ismertetése. Az Országos Népijáték Olimpia Turán került első alkalommal megrendezésre a községi sportpályán, május 26-án /szombaton/ 10 órai kezdettel.

Az előkészítő és szervező munkát a Galga Expedíció és Hagományörző Csoport végezte Békési István, Szarvas László, idősebb és ifjabb Takács Pál vezetésével. A rendezésben jelentős segítséget nyújtott a Magyarország Felfedezői Hagományörző Szövetség /Bp./.

Az országos vetélkedő eredményes lebonyolításához hozzájárult a "mecenások" áldozatkészsége is.

A játékok fővédnöke Tura polgármestere volt. A rendezvényt anyagilag is támogatta: a Polgármesteri Hivatal, az Általános Iskola, a Galga ÁFÉSZ, a Vigyázó kör, a Turaiak Érdekvédelmi Szervezete, a Bartók Béla Művelődési Ház, valamint a Népdalkör.

A verseny Encs, Jászberény, Jászfákóhalma, Galgahévíz, Nyírkáta és Tura csapatai között folyt.

Az "olimpikonok" a következő versenyszámokban mérhették össze tudásukat: -csülkőzés, -nemzetesdi, -bakugrás, -kakasviadal, kötéltűzés, pilinckázás.

A csapatversenyt Tura I. csapata nyerte. A második helyezést Galgahévíz, a harmadik helyet pedig Tura II. csapata szerezte meg. /A további helyezésekről részletesen a sportrovatban olvashatnak./

Ezen versengés - az önfeléd játékon túl- példát adott arra is, ahogyan a nemzeti összetartozás érzése felette áll mindenfajta osztály, párt vagy csoportérdeknek, úgy a jó! értelmezett lokálpatriotizmus is előbbrevaló a különböző, hely: csoport -, vagy pártérdeknél.

Ez a nap is bizonyította; turaiak, gratulálunk!

A másik említett rendezvény egy nappal előbb, pénteken délután zajlott a turai II. számú óvodában, az intézmény dolgozóinak szervezésében.

A gyermekeknek és szüleiknek rendezett játékos - tréfas vetélkedő kedves és üde színlát volt a gyermeknap programok sorában.

A megjelent apukák számára bizonyára feledhetetlen volt a sörcumizó verseny, melynek során a tekintélyes atyák derekasan kitettek magukért.

A színvonalas délután előkészítése és megrendezése valamennyi óvónő lelkesedését és gyermekszerezetét dicséri, továbbá bizonyítja azt is, hogy az óvoda mennyire fontosnak tartja a csemeték szüleivel való folyamatos és érdemi kapcsolattartást.

A szervező munkát az intézmény dolgozója Tóth Andrásné óvónő (Saca néni) iránvtásával végezték.

Jó érzés tudni, hogy apró gyermekeinket ilyen gondos kezek vezetik, meleg szívek vigyázzák életüknek e bájosan csetlő-botló szakaszában.

Kedves óvónénik, valamennyiüknek köszönjük! *Kálna Tibor*



# A Polgármesteri Hivatal tájékoztatója :

## TALLÓZÁS A KÁRPÓTLÁSI TÖRVÉNYEKBE

I./ Az Országgyűlés a tulajdonviszonyok rendezése, a forgalmi viszonyok és a piacgazdaság jegyében szükséges vállalkozások biztonságának megteremtése érdekében - a jogállamiság elvétől vezérelve, a társadalom igazságérzetét és teherbíróképességét egyaránt figyelembe véve - az elmúlt rendszer által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk orvoslása céljából a következő törvényt alkotja :

1./ E törvény alapján részleges kárpótlás (a továbbiakban : kárpótlás) illeti meg azokat a 2.§ - ban meghatározott természetes személyeket, akiknek magántulajdona az 1949. június 8-át követően alkotott, az 1.sz. mellékletben felsorolt jogszabályok alkalmazása által sérelmet szenvedett.

2./ Kárpótlásra jogosult :

- a./a magyar állampolgár,
- b./aki a sérelem elszívésekor magyar állampolgár volt,
- c./akit a magyar állampolgárságtól való megfosztással összefüggésben ért sérelem,
- d./azok a nem magyar állampolgárok, akik 1990. december 31-én életvitelszerűen Magyarországon éltek.

3./ A leszármazók kizárólag az elhalt felmenő után a felmenőt megillető rész erejéig, egymás között egyenlő arányban jogosultak kárpótlásra. Ha valamely leszármazó elhalt és nincs leszármazója, az elhaltat megillető tulajdoni hányad után kárpótlás nem jár.

**A kárpótlás módja :**

1./ A kárpótlás összegéről kárpótlási jegyet kell kiállítani. Egy jogosultnak csak azonos sorozatszámú (6.§. (2) bek.) ellátott kárpótlási jegy adható.

A kárpótlási jegy bemutatásra szóló, átruházható, a kárpótlás összegének megfelelő, az állammal szemben fennálló követelést névértékben megtévesztő értékpapír.

Az állam biztosítja, hogy a kárpótlási jegyet annak birtokosa az e törvényben foglalt feltételekkel

- a./ az állami tulajdon privatizációja során értékesítésre kerülő vagyontárgyak, részvénnyek, üzletrészek megvásárlására, továbbá,
- b./ termőföld tulajdon megszerzésére felhasználhatja.

**Eljárási szabályok :**

1./ Az e törvény hatálya alá tartozó ügyekben első fokon a megyei (fővárosi) Kárrendezési Hivatal, másodfokon az Országos Kárrendezési Hivatal (a továbbiakban együtt : Hivatal ) jár el.

A kárpótlás iránti kérelmet a jogosult e törvény hatálybalépését követő 90 napon belül nyújthatja be az illetékes megyei (fővárosi) Kárrendezési Hivatalhoz.

Abban az esetben, ha a kárpótlás alapjául szolgáló vagyontárgyak között ingatlan is van, az annak fekvése szerinti megyei (fővárosi) Kárrendezési Hivatal jár el.

A kérelmet írásban kell benyújtani. A kérelem benyújtására a 11. §. bekezdésében előírt határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

A kérelemhez csatolni kell a jogosultságot igazoló valamennyi okiratot vagy annak másolatát, illetőleg ezek hiányában hivatkozni kell az egyéb bizonyítási eszközökre.

A hivatal az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény szabályai szerint jár el, azzal az eltéréssel, hogy :

a./ az ügyintézési határidő a kérelem benyújtásától számított hat hónap, amelyet a hivatal vezetője egy ízben legfeljebb három hónappal meghosszabbíthat.

Az e törvény alapján a hivatal előtti induló eljárások illeték mentesek. Termőföld esetén a kár mértékét a termőföld kataszteri tiszta jövedelme (a továbbiakban : AK érték) alapján kell megállapítani úgy, hogy, egy AK érték ezer forintnak felel meg.

A termőföldtel lehetőség szerint úgy kell kiadni, hogy

a./ az elvett termőfölddel azonos művelési ágú és AK értékű legyen,

b./ egy táblában kerüljön kijelölésre,

c./ a jogosultak lakóhelyéhez - tanyás ingatlan esetén a tanyához - a legközelebb kerüljön.

E törvény végrehajtásáról - ideértve a hivatal felállítására és működésére vonatkozó szabályok megállapítását is - a kormány gondoskodik.

### Anyakönyvi adatok 1991. május hó

**Születés :**

Gyűgyei Gyöngyi  
Harányi Nikolett  
Horváth Richárd László  
Kuti Viktor  
Szabó Renáta Márta  
Tepertő Dániel

**Házasságkötés :**

Kovács Gyula és Szancsik Mária  
Szabó Attila András és Seres Zsuzsanna

**Halálozás :**

Galyó Mihályné sz. Tóth-Zsiga Veronika  
Galyó Sándorné sz. Maszlag Ilona  
Gólya János  
Gólya Sándorné  
Kátai Károlyné sz. Oláh Magdolna  
Kuti András  
Pászti Mihályné sz. Tóth Rozália  
Szabó Mihály  
Széles Istvánné sz. Zsámboki Mária  
Tellér István  
Torda Mátyásné sz. Varju Rozália  
Tóth István

A Képviselőtestület következő  
ülésének időpontja :  
1991. június 24. /hétfő/ 9 óra

Az ülés helye a Polgármesteri Hivatal  
tanácskozó terme  
Az ülés nyilvános !

**Napirend :**

- 1./ Beszámoló a birtokvédelmi igazgatási tevékenységről.
- 2./ Beszámoló az általános iskolai oktatás személyi - és tárgyi feltételeiről.
- 3./ Rendeletalkotás a lakásépítés támogatás segélyezési eljárás témakörökben

# Mi az, hogy iskolaszék?

( Nevelési értekezlet az iskolában )

1991. április 11-én / örömteli véletlen, hogy éppen a költészet napján/ tartotta szokásos tavaszi nevelési értekezletét a tantestület.

Horn Gábor közgazdász - tanár, a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének egyik alapítója; a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligájának alelnöke hozott aktuális és izgalmas témákat az értekezletre.

*Előadása élmény volt.*

Tanárok - tanítók azóta is emlegetik, elemzik gondolatait, visszaidézik megállapításait.

Az előadó beszélt többek között az iskolaszék fogalmának helyes értelmezéséről.

Szerinte az iskolaszék olyan testület, ahol az oktatásban érdekelt mindhárom fél: szülők - önkormányzat - pedagógusok: egyenlő (1/3, 1/3, 1/3) arányban jelen vannak.

Olyan fórum, amely igazi jogosítványokkal rendelkezik. Nemcsak véleményt mond, hanem valóságos döntési jogokkal bír.

Az iskolaszék megalakítását nem szabad központilag elrendelni. Ott jön létre, ahol erre igény és fogadókészség van. Ha a három fél nem akarja egyöntetűen, ha a három közül csak egyik fél kezdeményezi, fennáll a szervezet széthullásának veszélye. Megalakításakor a szülői érdekképviselet létrehozása az első. Akkor működik jól, ha a három fél rendszeresen tárgyal, időt szán tartalmas, elemző beszélgetésekre, ahol hosszútávú pedagógiai progra-

mot dolgoz ki, dönt az iskola stratégiájáról, kiemelt fejlesztési területeket nevez meg, elhatározza a lehetséges beruházások sorrendjét, valóságos beleszólása van a gazdálkodásba, dönt az igazgató kinevezéséről. Elvárhatja, hogy az iskola hatékonyan végezze munkáját, de nem szólhat bele az oktatás "hogyan"-jába, az iskola szakmai önállóságát nem sértheti.

Horn Gábor elmondta, hogy az iskolaszék létrehozásának igénye a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének első független majálisán - 1989. május 1-én - fogalmazódott meg.

1945. előtt is működött iskolaszék - hálózat Magyarországon. Központilag létrehozott szervezet volt és az iskolafenntartó funkcióját látta el. Bár az elnevezés azonos, a mai iskolaszék összetétele és feladata más, alkalmazkodik a megváltozott történelmi és társadalmi körülményekhez. /

Új oktatási törvény készül.

A szakmai tervezet külön fejezetben ír az iskolaszék /iskola-tanács /megalakításáról.

A terv szerint az önkormányzat átadhatja az iskolafenntartással kapcsolatos valamennyi jogát, ezen intézményszintű testületnek.

A turai képviselőtestület is tervezi helyi iskolaszék létrehozását.

Az oktatási bizottságnak / és természetesen a képviselőtestületnek / ez lesz az egyik legnagyobb körütekintést igénylő feladata.

*Erdélyi Ágnes*

## A HÓNAP EGYHÁZI ÜNNEPEI

### Június 2. ÚRNAPJA

Az Oltáriszentségnek, Jézus Krisztus titokzatos Testének és Vérének Ünnepe. Bűneinktől Jézus szabadított meg minket, amikor áldozatul adta értünk önmagát, meghalt a kereszten. A megváltás titkának örök emlékezte, és erejének szüntelen kiáradása a szentmise.

Úrnapján az Úr Jézus állandó jelenlétére emlékezünk, amikor az átváltozott Szent Ostyát, az Oltáriszentséget körmenetben hordozzuk, kísérik. A 4. úrnapi sátor az Úr Jézusra emlékeztet, aki szüntelenül jelen van köztünk, - aki a szentmisében a mi egyetlen áldozatunk - a szentáldozásban pedig lelkünk tápláléka, szent reménysége.

Méltó hát, hogy a Te Deum, a hálaének felcsendüljön minden katolikus ember ajkán ezen a napon!

### Június 7 JÉZUS SZENTSÉGES SZÍVÉNEK ÜNNEPE

"Szívének az minden gondolata, hogy megmentse lelkünket a haláltól." Jézus irántunk való szeretetének jelképe az ő Szentséges Szíve. 1673-ban Alacoque Szent Margitnak tett ígéretei készítsenek Jézus Szívének igaz tiszteletére szeretetének odaadó viszonzására.

A 12 ígéret a következő:

1. Megvigasztalom őket szenvedéseikben.
2. Megadom nekik az összes kegyelmeket, melyekre szükségük van.
3. Családjukban békességet szerzek.
4. Biztos menedékük leszek életükben, de főleg haláluk óráján.

5. Minden dolgukat, vállalkozásukat megáldom.

6. A bűnösök szívemben az irgalom forrására, tengerére találhatnak.

7. A lanyha lelkek buzgókká válnak.

8. A buzgó lelkek még nagyobb tökéletességre emelkednek.

9. Azoknak, akik a lelkek megmentésén fáradoznak, olyan erőt adok, hogy még a legmegrögzöttebb bűnösöket is megtérítik.

10. Megáldom a házakat, melyekben szívem képműt felfüggesztik és tisztelik.

11. Akik kilenc egymásután következő hónap első péntekjén megáldoznak, azok kegyelem állapotában és a nekik szükséges szentségekkel ellátva halnak meg, biztos menedékük lesznek életük utolsó pillanatában.

12. Szívembe írom és onnan soha ki nem törölöm azok nevét, akik ezt az ajtosságot terjesztik.

### Június 29. SZENT PÉTER és PÁL APOSTOLOK ÜNNEPE

Jézus, Péter apostolra bízta egyházának vezetését. /"...legeltesd juhaim..."/ Ezzel kifejezésre juttatja, hogy az Egyház legfőbb vezetője mindenkor őt, Krisztust helyettesíti. Ő és majd utódai a pápák ezért viselik Krisztus földi helytartója címet.

Nekünk a Pápai látogatás évében ez különös jelentőséget ad.

Szent Pál /+67/ a népek apostolának is szokták nevezni. Megtérését követően három nagy "tanító - útja" volt.

Szríától Hispaniáig bejárta szinte az egész római birodalmat. Rómában lett vértanú a Néro féle keresztény - üldözésben.

*Barcsi Zsolt*

## ADATOK, EMLÉKEK TURA TÖRTÉNETÉBEN

Az eredményes településfejlesztés elképzelhetetlen a történelmi, építészeti emlékek ismerete, tudatos megőrzése nélkül. Tura évszázadok óta a Galga mente legnépesebb települése, a középkorban mezővárosi rangot szerzett, ennek emléke az országos vásárok tartásának ma is élő hagyománya.

A Galga mente régészeti és történelmi emlékei iránt érdeklődők gazdag anyagot találhatnak az aszódai Petőfi Múzeumban, az ott kapható kiadványokban. Ezért ebben a kis írásban a régmúltra csak nagyon vázlatosan térek ki, inkább XIX - XX. századi adatokat említek, melyek mindegyike kimaradtak, vagy jelentőségükhöz képest kevés hangsúlyt kaptak a helytörténeti művekben. Szívesen vennék minden pontosítást, kiegészítést.

Tura legkorábbi írásos említése 1220 - ból való. Évszázadokig magyar, katolikus, földműves lakosság népesítette be. A XX. század elejéig jellemző volt a nagybirtokos földművelés. A török időkben és az 1848 - 49 évi szabadságharcban Tura jelentős csaták színhelye volt.

A középkorban egyetlen épület, templom maradt fenn. Kár, hogy a sok átépítés és felújítás már semmit sem enged látni egykori gótikus, majd későbbi barokk stílusjegyeiből.

A nagybirtokos gazdálkodás szép emléke a magtár épülete, mely még ma is eredeti célját szolgálja. Építési idejéről pontos adat nincs, "gazdasági barokk" külseje alapján 1800 körül épülhetett. Tetőszerkezetét már a XX. században építették át, az idősebbek még emlékezhetnek korábbi zsindefelédélre.

Az 1849 évi csata piactéri emlékoszlopának szűkszavú felirata nem fejezi ki az ütközet nagyságát. Elszomorító, hogy az erdei honvédsírok helyén 1990-ben felállított emlékművet vandál módon máris megromolták.

A régi turai utcanevek (Tabán, Trines) eredetét érdemes lenne nyelvtudományos alaposan felderíteni, hogy tudatosan éljenek tovább.

A XVII - XIX. században Tura az Eszterházyak birtoka volt, az 1860-as években került az ország gazdasági fellendülésében megvagyonosodott Schossberger bárói család birtokába. A falu újabb jelentős látványával gazdagodott. A kastély történetéről már volt szó a Turai Hírlapban, amire csak annyit tennék hozzá, hogy a hazai kastélyépítészeti utolsó (eklektikus, historizáló) szakaszából való épületek szakmai megítélése erősen ingadozott, bár a turai kastély belsőterialakítását a legszigorúbb kritikusok is remekműnek tartják. Ezek az épületek évtizedekig nem kaptak műemléki védelmet.

Sorsuk csak használatuktól függött. Érdemes megtekinteni Békéscsaba közelében az ugyancsak Ybl tervezte szabadkőgyősi Wenckheim-kastélyt, melyben ma is iskola működik. Az épület és ápolat parkja tájvédelmi körzet központjaként pompázik. A Schossberger családról keveset tudunk. Várható, hogy a közelmúlt politikai változásai fellendítik a legújabbkori történelmi kutatását. Említést érdemel, hogy Hevesy György (1885-1966) Nobel-díjas kémikus anyai ágon a Schossbergerek leszármazottja. 1919-ben hagyta el Magyarországot, 1943-ban kapta meg a legnagyobb tudományos kitüntetést. Bátyja, Hevesy Pál (1883-1988!) magas tisztségeket töltött be az Osztrák-Magyar Monarchia diplomáciai életében. Utolsó éveit Svájcban és Ausztriában töltötte, a család turai kastélyát szülői házként emlegette.

Az 1860-as években induló vasútépités jelentős változást hozott Tura életében. A vasút új munkalehetőséget teremtett, az utazási és szállítási körülmények javulása az élet minden területére kihatott. A Pest-Hatvan-Salgótarján-Losonc vonalon 1867-ben indult meg a forgalom. Néhány év múlva a vasút továbbépült Miskolc felé, és az I. világháború előtt már teljes hosszában kétvágányúvá fejlesztették. (A Hatvan-Salgótarján vonalon a trianoni békeszerződés után kellett felbontani a második vágányt.)

A két világháború között Tura fejlődése túlzás nélkül a városiasodás kezdetének is tekinthető. A 20 - as évek végén kiépült a villanyhálózat. Két mozi, strand, két gőzmozgató és egy jól felszerelt 40 ágyas kórház (!) működött Turán ebben a korszakban. A mai bölcsőde helyén egy savanyúság - gyártó üzem működött, amit lövontatású kisvasút kötött össze a vasútállomással. Az akkor még eredeti szépségüket őrző parasztházak között egyre több polgári fűlésű, villaszerű vagy szorosan egymáshoz épített, kisvárosias lakóház jelent meg.

Ezek maradványai láthatók még a templom és a mai ABC - áruház között: a századforduló körül épült emeletes "község-háza", mögötte a sűrűn beépített terület a művelődési ház, a posta épülete stb. .

Ha sikerülne megtartani ezen területen a sűrű beépítettségét, itt még ma is csekély költséggel kilehetne alakítani egy kisvárosi hangulatú településközpontot. A malmok közül az egyik (Dóra - féle) a második világháború éveiben áttért a villamosüzemre, de már nem sokáig dolgozott. Kétemeletes épülete ma is áll meg a Rákóczi úton, a falumúzeum közelében. Településképi szempontból jelentős ipari emlék. A másik malom épületét ( a mai sütőüzem közelében ) már lebontották, egy még régebbi, kazánrobbanástól elpusztult gőzmozgató romjai a hetvenes években még láthatóak voltak.

Figyelemre méltó a falu lélekszámának alakulása a XX. században. 1920-ban 5900, 1960-ban 8200 lakosa volt Turának. A majdnem 40% -os növekedés - szemben a kb. 25% -os országos átlaggal - a település fejlődőképességére enged következtetni. A népesség ma már kissé csökken, de pontos új adatot nem ismerek.

Az "elmúlt negyven évet " már magam is átéltem, ezért emlékeim befolyásolhatják látásmódomat. Igyekszem elkerülni az olyan politikai események említését, mint az államosítás vagy a "mezőgazdaság szocialista átszervezése", ezekről napjainkban úgyis sokat hallunk.

Hasonló nagyságú települések ( Aszód, Pásztó) ebben a korban városá fejlődtek. Turának nem kedveztek a központi fejlesztési elképzelések. 1945-ben megszűnt a kórház, néhány évvel később az utolsó működő malom. A kastély sorsát mindenki ismeri. Felbecsülhetetlen értékű parkja is sokat károsodott.

Ma már szabad róla beszélni ( mindenki tudja ), hogy a magyar népi építészeten mekkora károkat okozott a Rákosi - korszakban kigondolt "stílus", ami országszerte élt még a 70 -es években is . Nemcsak a települések képét tette tönkre, hanem az ilyen környezetben született és felnövő generációk tudatában, vizuális kultúrájában is nehezen gyógyuló sebeket ejtett.

Sajnos, ez a "dívat" Turát is alaposan átalakította. Kell még 50 - 100 év ahhoz, hogy az újabb és igényesebb felújított lakóházak kerüljenek többségbe. Szerény, de szakszerűen tervezett parkosítással, jól telepített fasorokkal, a sáros, poros földterületek füvesítésével az építészeti fejlődés kedvezőtlen utcakép jelentősen feljavítható lenne már néhány év alatt is, de ilyen célú szervezett munka Turán még sohasem folyt. Gyors javulás nem várható, amíg a közterületek alakítása magánügy marad. ( Aki kételkedik a növényzet környezetformáló erejében, azt megkérem, tegyen egy sétát a közeli Boldogon ! )

A környezetszépítésre fordított csekély összeg gyorsan megtérülne az idegenforgalom fellendülése, a manapság kialakuló falusi turizmus és az ingatlanok értékének növekedése által.

Sajnálhatjuk, hogy az egyetlen korszerű középület, az új iskola nem központi helyen, hanem a kertek alatt elrejtve épült. Ipari üzem nem létesült Turán, a lakosság kétharmada ingázik a környező városokba dolgozni, tanulni. Mezőgazdasági jellegű szakközépiskola működött 1965 - től néhány évig.

Sokat fejlődött a közlekedés: vasútvillamosítás (1956?), az új autópálya közelsége, a bővülő autóbussz - hálózat, de a zsúfoltság és a lassúság miatt az ingázó életforma még ma is fászasító és egyre költségesebb.

Nem sikerült hasznosítani a 60 - as években talált termálvizet sem. Iskolás gyerekek ( úttörők ) azonnal megkezdték egy nagy medence kiásását, de talán már ők sem hitték, hogy ezzel Turát sikerül fürdő - hellyé fejleszteni. Tíz évvel később a hidegvizes strand is megszűnt.

Mindenki örömeire kiépült a vízvezeték-hálózat a 70 - es évek végén, ennek értékét az sem csökkenti hogy akkor az ország lakosságának már 80 % - a el volt látva vezeték ivóvízzel.

Úgy gondolom, nemcsak a városi lakások megfizethetetlen drágasága az oka annak, hogy Tura megőrizte - ahogy ma mondják - népességmegtartó erejét. Él még az igazi, ösztönös ragaszkodás a szülőföldhöz, a lakóhelyhez. Ezt bizonyítja a falumúzeum megszületése, a népzenei hagyományok ápolása. Szeretnék hinni abban, hogy a gazdasági gondokkal túlterhelt lakosságnak és önkormányzatnak marad ereje ahhoz, hogy visszaállítsa Tura egykori rangjához, nagyságához méltó képét.

P. G.



# Fekete László zenés műsorából

Fekete László zenetanár művészeti együttese **ÜDVÖZLÜNK TÉGED GYÖNYÖRŰ TARKA NYÁR!** címmel irodalmi betétekkel tarkított zenés műsort adott 1991. április 28 - án a Művelődési Házban. A másfél órányi műsorban a zenész volt a főszerep.

Elhangzott virágének, népdal, műdal, opera - és daljáték részlet; volt vidámság, tréfa, bohózat, könnyed vagy elmélyült érzelmek szóban és zenében.

A Művelődési Házban minden hely foglalt volt.

A műsorban elhangzott "Ó természet" című vers szerzője: Fekete István is helyet foglalt a nézőtéren.

A vidám dalok, tréfás jelenetek elfeledtették a hétköznapi sokasodó gondját, a közönség kikapcsolódhatott és

érzelmileg feltöltődhetett.

A műsor rendezője tiszteli a közönséget.

Aprólékos gonddal válogatja a műsorszámokat, és külön figyelmet fordít a színpadkép megformálására, a díszletekre, a jelmezek tervezésére és kivitelezésére.

Fáradságot nem ismer, ha azért dolgozik, hogy gyönyörködtesse a közönséget. A mostani műsorában különleges hangeffektusokat is alkalmazott. Vannak zenék, amiket nem kezd ki semmilyen kor divatja. Laci bácsi ilyen dallamokat választott most is a hallgatóság örömeire.

Együttműködésben részt venni és azt hallgatni egyaránt felemelő érzés. Rendre tanít, akaratot nevel, izlést formál, és az emberi lelket szolgálja; Kodály szerint a zene egyik legfontosabb lélektáplálékunk.

A közönség hálás volt az élményért. Hosszantartó tapsal ünnepelte Laci bácsit, és természetesen a műsor gyermek és felnőtt szereplőit.

Maradandó élményt jelentett Barcziné Nyitrai Mária énekhangja, és a műsor végén elhangzó egyházi népének újszerű, érdekes elgondolásban való összefonódása.

A műsor helyszínén a taps, most pedig e szavak jelzik a **KÖSZÖNETET**.

Erdélyi Ágnes

## CSALÁDI KÖRUTAZÁS VOLÁNBUSZOKKAL !

Szuperkedvezményes "REKLÁM" árak !

1991. júniusi programok :

- 1991. június 12. szerda :  
■ **KOMÁROM - ÉRSEKÚJVÁR** ,  
■ ind. Gödöllő Műv. Ház 6.00 ó.  
■ Utazási költség : 350.- forint
- 1991. június 18. kedd  
■ **BRUCK /KGM Áruház - Elektron - Rió Kávéközpont/ -**  
■ **BÉCS /HUMA - Metro Áruházak/**  
■ Ind. : Gödöllő , Műv. Ház 4.30 ó.  
■ Utazási költség : 580.- forint
- 1991. június 26. szerda  
■ **LOSONC - ZÓLYOM / Valkó - Vácszentlászló - Turán át /**  
■ ind. Gödöllő Műv. Ház 6.00 ó.  
■ Utazási költség : 350.- forint
- **JELENTKEZNI LEHET :**  
■ Gödöllő Autóbuszpályaudvar  
■ Telefon : 06 - 28 - 20 - 449, Bársony  
■ **TURÁN:** a könyvtárban

A TÉSZ nevében Takács Pál módosítási kéressel fordult szerkesztőségünkhöz: a Turai Hírlap májusi számában megjelent "Közel 100 Celsius" c. cikke után a neve mellett szerepeljen az általa képviselt egyesület neve, így:

Takács Pál, Tész

Mivel a szerző csak a lap megjelenése után jelezte fenti - a kéziratától eltérő - kérését szerkesztőségünknek, csak ilyen módon tudunk neki eleget tenni.

/ Kálna T. /

## KÁBELTELEVÍZIÓ TURÁN

1991. februárjában felmérést végeztünk magáneros társulás megalakítására, kábeltelevíziós hálózat kiépítésére. Arra gondoltunk, hogy referenciát teremthetnénk a József Attila u., Béke u., Szőlő u., Rákóczi u. és a Hévízi u. által határolt területen. A későbbiekben a hálózat a község teljes területére kiterjedhetne hasonló társulások megalakulásával. Úgy gondoltuk, hogy a teljes hálózat 5 - 6 önnálóan szerveződő társulás tulajdonában lehetne.

A felmérés alapján a kábeltelevízióra a vártnál nagyobb érdeklődés mutatkozott.

Márciusban megfogalmaztuk a hálózattal szemben támasztott műszaki követelményeket. Négy referenciahelyet látogattunk meg, melyek közül a Zsámbokon megépült hálózat áll hozzánk a legközelebb. Bonyhádon találkoztunk olyan hálózattal, amely mintegy 15 km-es körzetben biztosít egyetlen központi egységreől kifogástalan műsorjelet. Még ebben a hónapban költségbecslést kértünk egy KFT-től, amelyből kiderült, hogy a hálózatot ugyan meg tudnánk építeni, de főállomásra már nem telne a pénzünkből.

A társulás tagságát többször összehívtuk, hogy kiutat keressünk. Végül úgy döntöttünk, hogy a hiányzó összegért a Polgármesteri Hivatalhoz folyamodunk.

Tervünk találkozott a telefonhálózat fejlesztési terveivel. Bízunk abban, hogy a testületi ülés alakuló jegyzőkönyvünket elfogadja, és a főállomás kivitelezését a Polgármesteri Hivatal finanszírozza. Cserébe a "Tura I. Kábeltelevízió"-ra kérésztelt társulásunk vállalja, hogy a saját hálózatán, alapépítményként a telefonhálózat kábelkötegét elhelyezi. Ezzel a társulás tagjai tagságukkal lehetőséget szereznek arra, hogy a telefonhálózatra ráköthetnek, ha részükre a Posta telefonvonalat biztosít.

A főállomás és a hálózat megépíthetőségének körvonalai tisztázódtak. A főállomással és a hálózattal szembeni műszaki alapkövetelményeket ezek után fogalmaztuk meg.

Első ütemben a főállomás 6 műholdas program vételét biztosítja mindkét polárról. A műholdas csatornák száma bővíthető legyen a megépülő hálózaton 16 csatornáig! A nyálábolt kimenetű főállomás tegye lehetővé a csatornák egymástól független kiadását a fogyasztók felé! Olyan műsorjelet szolgáltatson, amely a Köztársaság úti iskolán elhelyezett főállomásról az

egész községre kiterjedő műsorvételt biztosít! A 6 műholdas program közül egy csatornán lehetőséget nyújtson a saját stúdióból közvetített műsorok adására! Az adás idejére a műholdas programok közül ennek a kiválasztott programnak a jelellátása a hálózat felé szünetel.

Az építés első ütemében a hálózaton csak annyi vevőhelyet építünk ki, ahányan a társuláshoz csatlakoznak. Ahol lecsatlakozások nem készülnek, ott kábelhurokkal lehetővé tesszük a későbbi rákötések

megvalósíthatóságát. A hálózat kiépítési költsége nem tartalmazza a lecsatlakozás költségeit. Ezt, a teljes ráfordítások arányában egyedileg kell megfizetni. A lecsatlakozási pontok garantált műszaki adatai: 75 Ohm asszimmetrikus impedancia, 60 - 83 dB $\mu$ V jelszint a csatlakozó aljazaton. A hálózat "S" sávós átvitel megvalósítására is alkalmas lesz 450 MHz-es felső határral. A csatornaszám így tovább bővíthető. A hálózat nyújtson zavarmentes jelellátást és visszirányú jelszolgáltatásra is legyen alkalmas. Ezzel lehetőség nyílik a műsorjel mellett más szolgáltatásokra is.

A szolgáltatások ügyében előzetes egyeztetések folynak olyan riasztórendszerrel, amely központi figyelőszolgálattal a családi házak, illetve egyéb létesítmények őrzésvédelmét látná el. Lehetőség lenne segélyhívó rendszer kialakítására, amely a lakásokból a központi figyelőszolgálat felé egyszerű jelzést adna, előre kódolt program szerint. /pl. hívjon mentőt, értesítse a tűzoltókat stb./ A kábeltelevíziós hálózat megépítésével, az egész községre kiterjedő hálózaton olyan jelátviteli lehetőségek nyílnak, amelyek infrastruktúra növelő hatásuk révén feltételt teremtenének településünkön arra, hogy Budapest közelében nyugodt, pihenésre alkalmas környezetet teremtsünk üzletemberek számára. A nyugodtságot a külvilággal fenntartott állandó információs kapcsolattal érhetnék el. Ennek része lehetne a kábeltelevíziós hálózat, amelyen bankügyleteket, pénzügyi és könyvelési szolgáltatásokat tudnának lebonyolítani adatátviteli, számítógépes feldolgozási és hírközlési díjügyletekkel. A központi egység vonatkozásában a műholdas telefonlánchoz kapcsolódna a rendszer. A hálózat mellett a helyi stúdió is alkalmas lesz szolgáltatásokra.

Videóműsorok lejátszásával közérdekű információkkal látjuk el a lakosságot. Reklámlehetőséget biztosítunk az igénylőknek. A községi eseményekről készült videófilmeket a helyi műsorszórás idejében levetítjük. Közvetítéseket adhatunk az intézmények évzáróiról, iskolai ünnepélyekről, községi és egyházi ünnepekről. Felvételek készülnek a búcsúról, a helyi vásárokról és a piaci áprakról. Tájékozódhatunk a Hivatal testületi üléseiről, a községet érintő beruházásokról és felújítási munkákról. Kameránk ott lesz a sport rendezvényeken. A foci-szurkolók az idegenben játszott mérkőzéseket végigizgulhatják a televízió előtt. Játék és rajzfilmekkel kötnénk le a szünidőt töltő gyerekeket. Ceremóniákat, egyházi szertartásokat közvetíthetnénk olyan embereknek akiket ágyhoz köt a betegség.

A kábeltelevízió adta lehetőségek kimeríthetetlenek. Úgy érzem, ebből a néhány példából is kiderült, hogy út nyílna arra, hogy egymást jobban megismerjük, hogy a község dolgaiban tájékozottabbak legyünk, segítve ezzel is szűkebb pátriánk, életünk szöbbé, teljesebbé tételét.

*Diligens Károly*

# Mindenért küzdeni kell

## Három gyermekotthon közös koncertje Turán

Ha a berkeszi gyermekzenekarról fók, nyugodtan kezdhetném úgy is frásomat, hogy "Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kislány, akinek nem volt sem apukája, sem anyukája, ezért került kicsi gyermekkorában a berkeszi II. Rákóczi Ferenc gyermekotthonba".

Mondom kezdetem nyugodtan így is, de nem tehetem, hiszen nem az első alkalommal találkozom a Széltoló együttesrel és vezetőjével LÁZÁR PÉTER-rel. Ők ugyanis, bármennyire is mesébe illő a megalakulásuk és többéves együttműködésük, mégis valamennyien hús - vér emberek, akik itt élnek közöttünk és muzsikájukkal igyekeznek szebbé tenni, mind a maguk, mind pedig a mi életünket.

De folytassuk a mesés történetet Lázár Péterről, aki kinőve a nevelőotthont sok - sok évig tanult, majd amikor diplomáját a kezébe vehette, egyik nagy álma volt: visszakérülni, most már pedagógusként egykori otthonába. Ez sikerült is és a tanár úr hozzálátott másik nagy álmának megvalósításához, egy gyermekzenekar létrehozásához. Így alakult meg 10 fővel az együttes és azóta nagy sikerrel szerepelnek itthon és külföldön egyaránt.

Nézem a koncert közönségét. Sajnos közönségünk nagy része nem nyílt meg ez alkalommal, vagy talán a szemerkélő eső kártható, de a nézőtérben elsősorban gyerekek ülnek, közülük is csak néhány a "magyar", a többi cigány. Némán hallgatják a vallásos jellegű bevezető számokat, majd hamarosan együtt tapsolhatnak a zenekarral a "Mindenenért küzdeni kell" kezdetű dal felcsendülése kapcsán.

A zenekar tagjai lelkesen végzik dolgukat, együtt örülnek a közönséggel. A néhány ezer forintot, amelyet a turai koncerthez, arra fogják felhasználni a kis muzsikusok, hogy egy tágasabb lakást alakítsanak ki a tanár úr részére, ugyanis a tanár úr valamennyiüket örökbe szeretné fogadni, hogy az együttes egy nagy családdá váljék. Különben - életkoruk szerint - menniük kellene kinek - kinek a maga útján a nagybetűs Élet felé. De ők együtt szeretnének maradni, továbbra is egy családként szolgálni a muzsika szeretetét.

Méltánytalanság lenne nem szólni a koncert másik két részvevőjéről, az aszói fiúnevelő intézet KETHANO DROM / KÖZÖS ÚT / hagyományörző cigányegyütteséről, valamint a szolnoki gyermekotthon SNACK együtteséről. Az előbbieket igazi népi hangulattal töltötték meg a természet, énekük és sajátos hangszereik / ceglédi kana, kanalak, stb. / nemcsak a szereplők perdültek táncra, hanem a közönség egy része is. A szolnokiak fülbemászó slágereikkel szintén a közönség kedvenceivé váltak.

Úgy gondolom, hogy nem csalódott senki azok közül, akik ezt a vasárnap délutánt a jótekonyság jegyében tették igazán ünneppé!

Takács Pál  
TÉSZ

## Válasz érkezett Tóth István Polgármester Úrnak

Igen tisztelt Polgármester Úr!

Tóth István  
Polgármester  
Tura

Megkaptam Balatonalmádi Polgármesterének, dr. Kerényi Lászlónak a közvetítésével az Ön által aláírt petíció példányát is.

Engedje meg, hogy válaszul csatoljam dr. Kerényi Lászlóhoz intézett április 29 - i levelem másolatát.

Tisztelettel köszönti:

Szabad György  
az Országgyűlés elnöke

Megkaptam április 21 - én kelt szíves levelét és annak mellékleteként azt a petíciót, amelyhez 1554 polgármester csatlakozott.

Mind a petíciót, mind annak az 1554 településnek a lajstromát, amelynek polgármestere a petíciót aláírta, eljuttattam a Miniszterelnök Úrhoz és az Országgyűlés illetékes bizottságaihoz tájékoztatás, illetve a petícióban foglaltak mérlegelése végett.

Felhívom Polgármester Úr szíves figyelmét arra, hogy a Magyar Országgyűlés napirendjén most is szerepelnek az önkormányzatokat érintő javaslatok és több ilyen kerül - a törvényhozási programmal összhangban - még ez évben a Parlament elé.

A Magyar Országgyűlés ereje megfeszítésével igyekszik eleget tenni törvényhozói, jogszabályalkotói kötelezettségének.

Kitüntetett jelentőséget tulajdonít az önkormányzatok működését biztosító jogszabály - alkotásnak, de természetesen figyelemmel kell lennie az ország életműködése szempontjából ugyancsak fontos és jogbizonytalansággal küzdő más területekre is.

Őszinte tisztelettel:

Szabad György  
az Országgyűlés elnöke

# Bemutatkozik a T. É. SZ.

## MI MEGPRÓBÁLJUK

"THES" görögül nincstelen jelent. Időszámításunk előtt 594-ben Szolón volt az, aki az ókori görögök politikai hatalomban való részvételét nem származás, hanem vagyoni helyzetük szerint osztotta be. A thesek csak legfeljebb esküdtek lehettek, egyébként teljesen kiszorultak a hatalomból.

Nem véletlen, hogy rövidítésünk TÉSZ! Célunk, hogy jelenünk "thes"-esít segítsük, támogassuk a rendelkezésünkre álló eszközökkel. Ezek az eszközök ma még ugyan szerények, de bízunk abban, hogy - egyre több tag jelentkezésével - bővülnek majd. Lehet, hogy nem mindenben és nem mindenkor tudunk segíteni a hozzánk fordulón, de legalább megpróbáljuk....

**Ifj. TAKÁCS PÁL**  
elnök

## MIÉRT ALAKULT A TÉSZ ?

A Turaiak Érdekvédelmi Szervezete 1990. decemberében jött létre hosszas beszélgetések, komoly megfontolás után, olyanok részvételével, akik érdeklődnek községünk jövője iránt, s önzetlenül tenni akarnak a faluért és erre most nem találtak más, számukra megfelelő fórumot. Az egyesület munkálkodását a jobbitó, segítő szándék és az igazságosság vezérli pártérdekektől, ideológiai gátaktól mentesen a falu lakosai, elsősorban a bérből, fizetésből élő kisemberek érdekében.

Szeretnénk hatni a most tapasztalható közömbösség, politikai érdektelenség ellen, és fórumot, megjelenési, megszólalási lehetőséget biztosítani mindenki számára.

Aktívan részt kívánunk venni a község életében, segítve az önkormányzatot az oktatás-nevelés, a közművelődés, az egészségügy és a sport problémáinak megoldásában, e területek fejlesztésében. Figyelemmel kísérjük a társadalmi, politikai és gazdasági változásokat és ezeket megvitattva próbáljuk a község javára, a lakosság érdekében hasznosítani tapasztalatainkat, következtetéseinket. Például a helyi vállalkozások, új munkahelyek teremtése, a falusi túrizmus segítése, a község már meglévő adottságainak jobb kihasználása, új lehetőségek felderítése érdekében. Az egyesület a feladatok megvalósítására kész együttműködni a község mindenkorai vezetésével, társadalmi szervezeteivel és minden más egyesülettel. Mivel konkrétan szeretnénk tenni a Turaiak érdekében, ezért létrehoztuk önvédelmi csoportunkat és tanácsadó szolgálatot szervezünk

az iratokban, rendeletek között nehezen kiigazodó emberek számára.

A TÉSZ összejöveleleit minden második / páratlan / hétfőn 19 órától / a téli időszámítás idején 18 órától / a Művelődési Házban tartjuk.

A választott vezetőség /ifj. Takács Pál elnök, Vass Hajnalka titkár és jómagam/ és valamennyi TÉSZ - tag nevében szeretettel várunk mindenkit összejöveleinkre tagként, vagy csupán érdeklődőként.

**BÉKÉSI ISTVÁN**  
elnökhelyettes

## A MEGELŐZÉS A FONTOS

A munkanélküliség növekedésével -sajnos- várható volt a bűncselekmények számának emelkedése. Cselekvésre készítő helyzetet teremtett községünkben az a tény, hogy jelenleg körzeti megbízott sem ügyel a rendre, s feloszlott az önkéntes rendőri csoport is. Ezért határozta el néhány ember a TÉSZ-tagok közül, hogy létrehozza a Faluvédő Kört

Céljaik:

\* A bűncselekmények /elsősorban betörések, lopások/ megelőzése. Ennek érdekében a hét meghatározott napjain egész éjszaka gépkocsival járják a falut. Fokozottan figyelik az üzletek, a középületek, a gázcserelepek környékét.

\* Segítséget, tájékoztatást adnak a rászorulóknak. Például megmondják ki az ügyeletes orvos. /Járművük felismerhető az egyesület szélvédőre rakott emblémájáról./

\* Figyelemmel kísérik a gyanús járműveket, amelyek szokatlan időben és helyen tartózkodnak.

\* Biztosítási próbálják az ifjúság védelmét. Figyelnek az iskoláskorú gyermekekre, akik felügyelet nélkül éjszaka az utcán vagy nyilvános helyen csellengenek az éjszakai órákban.

\* Jelenlétükkel biztosítani igyekeznek a község lakóinak nyugalmát.

Úgy érzik, önként vállalt feladatukat eddig becsülettel teljesítették. A kör tagjai tapasztalták és örömmel vették a lakosság szimpátiáját, együttműködését. A rendőrfőnök is ismeri és értékeli tevékenységüket, jó a kialakult munkakapcsolat. A kör 16 főből áll. 1990. decemberében 4, január óta 26 alkalommal teljesítetek szolgálatot. Ez kb. 500 órát jelent. A hírközlő eszközök sokat foglalkoznak az önvédelmi csoportok munkájával. Nemrég országos tanácskozáson mondták ki szükségességüket. A rendőrség mindenütt örül a segítségnek, az önkormányzatok pedig segítik működésüket. A csoportok önkéntes alapon és állampolgári joggal működnek. A Turai Faluvédő Kör is. Támogatásra azonban szükségük van, mert egy szolgálat alkalmával megtesznek 50-100 kilométert is, és a benzin drága. Mások pihenőidejüket áldozzák a védelem érdekében.

A kérésünk csupán annyi, hogy az önkormányzat, az ÁFÉSZ és a magánüzletek tulajdonosai támogassák az üzemanyag pótlásában a Kört. Ugyanakkor szeretnénk, hogy minél több ember ismerkedjen meg tevékenységükkel, s ha tehetik álljanak közéjük, illetve: amennyiben szükséges, forduljanak hozzájuk bizalommal.

Mert fontos a rend, de talán fontosabb a rendtelenség megelőzése.

**Együtt könnyebb lesz!**

**HORVÁTH ZOLTÁN**

## Tisztelt Polgármester Úr!

Mint azt már személyesen több alkalommal volt alkalom közölni, 1991 decemberében megalakult a T.É.S.Z. Egyesület Faluvédő Csoportja.

Eddig 26 szolgálatot adtunk a nagyközség védelmére, amely több, mint 500 óra/! önkéntes munkát jelentett. Autóink /melyek magánautók/ közel 2800 km tettek meg ezen időszak alatt. A szolgálatott 20 fő, négy kocsival látta el, felváltva. Ezen szolgálati idő alatt komolyabb betörés, rongálás, bűncselekmény -tudomásunk szerint- nem volt. A rendőrség szolgálattévőivel jó kapcsolatott alkítottunk ki, számítanak segítségünkre. Úgy tudjuk, hogy a nagyközségben ez az egyetlen ilyen jellegű, rendszeresen, dokumentálhatóan működő szervezet.

Mint kiténik a fentiekből, a szervezet tagjai komolyan gondolják tevékenységük ellátását, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy ezidáig "saját zsebből" fizették az autók benzin költségét, mely nem kis összeg. Éppen ezért a továbbiakban ezt a -magánembernek jelentős- anyagi kiadást, nehezen tudjuk vállalni.

Tisztelettel kérem a Polgármester Urat, hogy a fent említett -anyagi természetű- gondjaink megoldásában segíteni sziveskedjen, mivel úgy gondoljuk, hogy a nagyközség és lakóinak biztonsága nem csak néhány ember magánügye, és ez az ügy "megér"nyeni áldozatot.

Segítségét, megértést, késedelem nélküli válaszát várva  
Tisztelettel:

Takács Pál  
elnök

1991. március 26.

Nagyközség Képviselő Testület  
T U R A

## Tisztelt Képviselő Testület!

Azzal a kéréssel fordulunk Önökhöz, hogy a nagyközségben több hónapja önköltséges alapon működő Faluvédő Kör üzemanyag költségét megtéríteni sziveskedjenek. /a továbbiakban/

Kérésünk támogatására megemlíjtük, hogy a Faluvédő Kör 1990. dec. 22 óta rendszeresen -a járőröző rendőrök véleménye szerint- hatékonyan működik, a falu lakóinak nagy meglegedésére. Eddig a költségeket /ami nem kis összeg/ saját pénzünkből fizettük -mely összeget felajánljuk a községnek- azonban a továbbiakban nem áll módunkban e költségeket vállalni.

Megértésükben és támogatásukban bízva közöljük tagjaink névjegyzékét: Sára József, ifj. Tóth József, Horváth Zoltán, Kóvágó János, Gólya Józsefné, Kiss László, Zakar János, Takács Pál György, Horváth József, Hartman László, Király János, Kóvágó József, Tóth József, Békési István, Takács Pál, Horváth József.

Öszinte tisztelettel:

Horváth Zoltán  
csop.vez.

ifj. Takács Pál  
TÉSZ elnök

TURA, 1991. Április 25.

## Turaiak Érdekvédelmi Szervezete

## Takács Pál részére

Hozzám intézett levelére az alábbiakat válaszolom.

Mint azt már korrában -falugyűlésen is- elmondtuk, a hivatalos rendőrségi háttér biztosítása nélkül rendszeres járőrozést nem folytathatunk. (A gödöllői kapitány ki -nevezésével a turai rendőrőrs helyzete is véglegesen megoldódik.)

A rendszeres járőrozésben -a rendőrség illetékeseivel és a képviselő testülettel egyeztettem- csak olyan személyek vehetnek részt, akik megbízó levéllel rendelkeznek.

Ilyen névreszóló megbízó levelet ezideig még a hivataltól Önök nem kértek. (A TÉSZ megalakulásának bejelentésekor ez nem is hangzott el. A megalakulás egyébként is helyesen 1990. decembere, illetve a nyilvántartásba vétel időpontja 1991. január.)

Arról is tájékoztatom kell Önt, hogy sajnos ezen időszak alatt volt betörés pl. az I.sz. óvodában és a sportpályára is.

Lehet, hogy a járőrozés nem járt teljes sikerrel, de erőfeszítésüket, tevékenységüket a lakosság nevében ezúton is köszönjük.

Fentiek alapján a rendőrség sorainak rendeződése után a járőrozéssel kapcsolatos, személyekre vonatkozó kérésükre visszatérhetünk, azzal együtt természetesen a költségek rendszeres fedezetére is határozatot kell hoznia a testületnek. Tevékenységüket ismételtlen megköszönve.

Tisztelettel:

Tóth István  
polgármester

Tura, 1991. Április 3.

Turaiak Érdekvédelmi Szervezete  
Takács Pál  
Tura, Bartók tér 3.

## Tisztelt Takács Úr!

Tóth István polgármester beterjesztette az 1991. április 29-i Önkormányzati Testületi ülésre az Önök f. év április 25-én kelt levelüket.

Pontosabban megvitatta a levélben foglalt kérelem teljesítését.

Sajnálattal közlöm, hogy a kérelem teljesítését a testület egyöntetűen elutasította. Fenntartotta azt a lehetőséget, hogy Tóth István polgármester április 3-án kelt levelének megfelelően a kérdésre visszafognak térni.

Kérem fentiek szíves tudomásulvételét.

T u r a, 1991. május 3.

Dr. Bozsik József  
jegyző

## Tisztelt Szerkesztőség!

Boldogan teszek eleget a szerkesztő bizottság azon kérésének, hogy konkretizáljam Kálna Tibor Rosszkezdő forradalom c. írásával kapcsolatos észrevételeimet.

Az alábbiakban pontokban szedve idéznék néhány részletet Kálna Tibor /a továbbiakban: Ká/ cikkéből, s hozzáfűzném a magam megjegyzéseit.

1. Ká: "A győztesek elnyerték a babért, a vesztesek pedig megtartották villáikat, nyaralóikat, jól fizető állásaikat, bankbététjeiket, és összeköttetéseiket".

Azt kérdezem Ká-tól: mit kellett volna tenniük ehelyett a veszteseknek!? Egyébként jogállamot építünk, vagy mi a szösz!? Egy jogállamban pedig bárki / még a "vesztes" is! / megtarthatja a villáját, a bankbététjeit, sőt / mit ne mondjak! /, még az összeköttetéseit is. Mi ebben a furcsa?

2. Ká: "... / miért nekünk egyszerű kisembereknek kell megfizetnünk az elmúlt rendszer bűneiért és hibáiért /...!"

No, ez egy ravasz kérdés. Nem is olyan könnyű megválaszolni. Ettől függetlenül mindig mindenért a kisember fizet meg, még a jó öreg polgári demokráciában is / bizony /. Hogy miért? Tán azért, mert ez a divat. Legalábbis azóta mióta a társadalmak "kisemberek" meg "nagyemberek" csoportjaira oszlanak.

3. Ká: "A Kádár - rendszer a felvett kölcsönöket.../ az életszínvonal mesterséges fenntartására fordította /...!"

Hát, igen. Jót akart az "öreg" ezek szerint. Csak tudatlan volt egy picit. Amúgy meg ott magasodott fölülte a "keleti - modell", amit másolni illett neki, márcsak a hazánkban állomásozó T-34-es harckocsit elemetáris tűzereje miatt is. Keleten meg eleve nem tudták / csak már később /, hogy közösségi tulajdonformán alapuló jóléti társadalmat nem lehet felépíteni, ugyanis hiányzik az a gazdasági - társadalmi lendítő erő amely pótolni tudná a magántulajdonhoz fűződő egyéni érdeket. De nem kötelező ezt tudni egyetlen kommunista vezetőnek sem, még ha bármi áron is emelni szeretné "népe" életszínvonalát.

4. Ká: "A pártállam sikeres háttérben maradt vezetői /.../ összeszedett vagyonukat most tőkés vállalkozásba fektetik /...!"

Tehát megsem voltak ezek mind olyan buták, mint hinné az ember. Sok okos ember akadt köztük. Aztán biztosan feltűnt Ká-nak is, hogy az önkormányzati választások alkalmával ország-szerte rengeteg tanácselnököt választottak polgármasterré. Azokon a helyeken is népakarat érvényesült ám! Így aztán lehet, hogyha valakinek piros könyv van is a zsebében, az nem vonja mindjárt maga után, hogy az illető vérvívó volna!?

Nos, a fenti négy idézet kapcsán merészelttem azt gondolni, hogy Ká erőteljesen igyekszik minden piros könyvvel rendelkező ember iránt /a magáéhoz hasonló/ utálatot ébreszteni az olvasóban. Remélem Ká nem az a Ká, aki haragudna rám ezért. Honnan tudhattam volna, hogy ez a "kicsengés" csupán Ká "stilisztikai felkészültségének hiányait" magyarázható.

En viszont adós maradtam még egy "módfelett naiv" Ká-kinyilatkoztatás felelevenítésével. Így szól az idézet: "Mi lettünk a világ legpesszimistább nemzete." Ezt annyira elhiszi Ká, hogy cikksozárójában többször is leírja. Ugyanakkor: egyik írásában az is olvasható, hogy ez a nép képes kimaszni a még oly mély kátyúból is.

Az áldóját, hogy van ez!?!?

Ha egy nemzet kimaszik a kátyúból, s egy párszor már kimaszott, mert bármikor képes erre, akkor ugyanezen nemzet pesszimista lenne!? Nem optimista véletlenül!?

Szerintem: optimista.

Még akkor is, ha egy-két "írastudó" mindenképp a nemzetbe akarja beszélni a pesszimizmust, csak azért, mert eme írastudók / nem Ká-ra gondolok! / kellőképp elborult aggyal szemlelik a valóságot.

"A világ fele a belső világ." / Jung /

És egyezünk meg abban: egy állítás nem attól igaz, hogy, valaki mondja -

legyen az Bush, Gorbacsov, vagy az angol királynő, esetleg Lennon Nagy Lenin! -, hanem attól, hogy van - e a valóságnak olyan mozzanata, amely minden kétséget kizáróan megfelel annak az állításnak.

S mi lenne a valóság legjellemzőbb mozzanata a rendszerváltást illetően?

Az, hogy véráldozat nélkül alakul / mert még csak alakul!!! / piciny demokráciánk.

Es amíg választott "honatyáink" épp egymással tusakodnak - huzakodnak az Országház üléstermében, addig a választók - az országgyűlési összefoglalók MTV közvetítései alkalmával - a készülékek előtt ülnek, és a saját maguk által megválasztott képviselőik "kabaré műsorain" röhögnek.

Mitől lenne hát "rosszkezdő" ez a forradalom!?!?

Nem választott eleve helytelen címet Ká, mikor egy rendszerváltást elemző írásba kezdett?

Üvözléssel: T. M. J.  
(Mateus)

U. i.

Hamár így kineveztem magam e lap kritikusának, szólnom kell a márciusi szám második oldalán olvasható, polgármester által frott, rövid írásról is. Nos, Tóth István megtehetné, hogy polgármester lévén: rendelkezék! Ezzel szemben - talán a választáskor meghirdetett szolgálat jegyében - Ő nem rendelkezik, hanem a lakossághoz fordulva: kér!

Szokatlan vezetői gesztus!

De biztató előjel lehet a jövőre nézve.

Polgármesterünk is többszám, elsőszemélyt használ, ez esetben indokoltan, hiszen többek nevében ír. Az aláírásból tudhatom azonban, hogy kit tisztelhetek a sorok mögött.

Nem modható el ugyanez a szerkesztőbizottság azon tagjáról, aki az olvasóhoz szólva "a szerkesztőbizottság" aláírás mögé bújtatja nevét. Neki üzenem: ha ezt gyakorlatot folytatja tovább akkor jó úton halad afelé, hogy pont olyan mocskos "kollektívista szellemben" járuljon hozzá e lap szerkesztéséhez, mint ahogy az divat volt a Kádár - rendszer sajtójában. Találom azonban ugyanennek a "névtelen szerkesztőnek" azon megállapítása, miszerint: nehéz engem manipulálni.

Ja kérem! Könnyű nekem!

Négy évig forgolódtam /persze még az átkos múltban/ pedagógusok között, ahol módomban állt némi bepillantást nyerni a legszemetebb manipulációk gazdag eszköztárában is.

### Szerkesztőségi közlemény

Egyik olvasói levélre reagálva szükségesnek tartjuk az alábbi állásfoglalást közzétenni.

A turai hírlap első számának **Beköszöntő** című vezércikkében hitet tettünk lapunk nyíltsága - nyitottsága mellett: "...levelező rovatunk mindenki előtt nyitva áll, természetesen csak olyan írásokat közlünk, melyek nem sérthetik a személyiségi jogokat és a mértékadó közérkölcset".

A fenniek értelmében, egyik olvasónk /Mateus/ levélének közzétételét nem vállaljuk, annál is inkább, mivel az általa leírtak csupán feltételezések.

Mindezek mellett az cfajta "találgatások" nyilvánosságra hozatalát az alábbiak miatt nem tartanánk szerencsésnek:

1./ Az említett levél tartalma súlyosan terhelő a benne megnevezett személy /ek/re nézve. Így ha ezen állítások igaztalannak is bizonyulnának, mindazonáltal hitelrontó hatásúak lennének, tehát sértenék az alapvető szabadságjogokat és a közérkölcset.

2./ Levélírónk is igen kellemetlen helyzetbe kerülhetne, amennyiben nem tudná - jogilag elfogadható - bizonyítékokkal alátámasztani feltevéseit.

3./ Az olvasóközönség iránt érzett tisztelet és felelősségérzet is lehetetlenné teszi az ilyen és hasonló jellegű írások közzétételét a Turai Hírlap hasábjain.

Kuti József, Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor  
Tóth - Zsiga Istvánné Sára Mihály

# I. Országos Népijáték Olimpia

TURA, 1991. május 25.

## TURAI ÉRMESEK

### ARANY

Kuti Gabriella, Kuti Andrea, Szabó Andrea /zsákban futás/

Szilágyi Ákos /csülködés/  
Rácz Hajnalka /nemzetesdi/  
Rácz Tamás, Csorba László /bakugrás/  
Gáspár József /kakasviadal/  
Tura I. /kötélhúzás/

### EZÜST

Szécsényi Réka, Boda Klára, Kerek Marén /zsákban futás/

Hajdu Beatrix, Pázmándi Zsolt /karikázás/

### BRONZ

Prohászka Erika, Pecze Péter /pilinckázás/  
Lévai Mónika, Boda Gábor /karikázás/  
Fodor Sándor /kakasviadal/

Összesített csapateredmény  
az I. - VI. helyezettek pontozása alapján:

I. TURA I. ( Szabó Zsolt, Kuti Gabriella,  
Kuti Andrea, Szabó Andrea, Prohászka Erika,  
Pecze Péter, Rácz Tamás, Csorba László,  
Rácz Hajnalka, Fodor Sándor, Pázmándi Zsolt,  
Hajdú Beatrix, Diligens Melinda, Gyenes Ildikó,  
Kiss Ilona, Sági Balázs, Láng Roland, Tóth G.  
Krisztián, Horváth apuka )

- II. GALGAHÉVÍZ
- III. TURA II.
- IV. Jászberény I.
- V. Nyírkáta II.
- VI. Jászberény II.

## KISPÁLYÁS LABDARÚGÓ - BAJNOKSÁG TURA A 6. forduló eredményei

V. METEOR - FÜZFA	2 - 4 / 1 - 1 /
G: Mackó I. Szilágyi G. ill. Veres J. 2, Kuti M. Tóth Zs.J. öng.	
FÖNIX - YOUNG BOYS	8 - 2 / 4 - 0 /
G: Pásztor G. 3, Csányi I. 2, Pásztor S. Köles T. Éliás F. ill. Bálint L. 2.	
FAVORIT - FORTUNA	0 - 6 / 0 - 2 /
G: Szabó L. 2, Deák F. Tellér L. Zamencsik I. Petrovics L. öng.	
VASÚT - BARÁTSÁG	3 - 3 / 2 - 2 /
G: Sima I. 2, Szilágyi Z. ill. Maczkó M. Tóth L. Kuti Z. öng.	
ZÖLDEK - GENERÁL	4 - 1 / 2 - 0 /
G: Kerek M. Szilágyi J. Rácz I. Galambos L. ill. Varga V.	

### A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. ZÖLDEK	6, 6 -- 30 - 11 12
2. FÜZFA	6, 4 1 1 22 - 9 9
3. GENRÁL	6, 4 - 2 22 - 11 8
4. FÖNIX	6, 4 - 2 21 - 21 8
5. BARÁTSÁG	6, 2 2 2 23 - 21 6
6. VASÚT	6, 2 2 2 16 - 16 6
7. FORTUNA	6, 2 1 3 19 - 11 5
8. YOUNG BOYS	6, 1 1 4 19 - 29 3
9. V. METEOR	6, 1 1 4 14 - 24 3
10. FAVORIT	6, -- 6 5 - 38 0

A góllövőlista élmezőnye:

12 gólos	SZILÁGYI J. /ZÖLDEK/
8 gólos	SÜMEGI J. /GENERÁL/ PÁSZTI Z. /YOUNG BOYS/
7 gólos	CSÁNYI I. /FÖNIX/ SIMA I. /VASÚT/



Az Olimpia győztesei. A díjakat átadja  
TOMPA ÉVA az Igricek Törzse országos vezetője.

# Rövidhírek

Az Általános Iskola magyar nyelvi munkaközössége igényes programokat szervezett a "Magyar Nyelv Hete" alkalmából. Helyi és körzeti versenyeken dolgoztak, szerepeltek tanulóink kiemelkedő vagy jó eredménnyel. Köszönet Horváth Zoltánné, Jónás Sándorné, Kuthi Józsefné és Kálna Tibor magyar szakos tanároknak.

A TIT által szervezett Hevesy György kémiaaverseny megyei fordulóján igen eredményesen szerepeltek tanulóink: Szénási Dóra 8.b, Tóth Kornélia 8.b, Bolbás Anikó 8.c, Lajtos Lilla 7. e, Bolbás Enikő 7.d. A megyei versenyen első helyezést lett Győri László 7. e oszt. tanuló, aki a május 25 -én az országos versenyen is szép eredményt ért el. Köszönet Szénási Nagy Mária és Villányi Józsefné felkészítő munkájáért.

Jó eredményt ért el Szénási Tamás 6. b oszt. tan. a május 11-én rendezett megyei sakkversenyen. Felkészítését köszönjük Szénási József nevelőnek.

5. osztályosaink orosz nyelvi vetélkedőn vettek részt a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában, Budapesten. A zsűri elismeréssel nyilatkozott tanulóink felkészültségéről.

Sági Balázs 8. d oszt. tan. a megyei atlétikai versenyen 2. helyezést ért el súlylökésben. Igazgatói dicséretet kapott. Elismerés Tóth G. Erzsébetnek a felkészítésért.

Mind alsó, mind felső tagozatos tanulóinknak kulturális versenysorozatot rendeztünk iskolánkban, /vers, próza, közös éneklés, hangszer stb./ néhány név tehetséges tanulóink közül :Juhász Gabriella 2.a, Szénási Zita 3. a, Jónás Sándor 4.c, Tóth Péter 2. a, Galambos Edit 3. d, Békési Edit 4.c, Diligens Judit 6.d, Diligens Melinda 8. b, Sente Tamás 6. b, Pecze Anikó 6. b.

Pecze Anikó 6. oszt. tan., aki tagja a bagi Muharay Elemér népi együttesnek, szólótáncosként versenyzett az országos gyermek szólótánc fesztivál elődöntőjén.

Továbbjutott a Szarvason megrendezendő Országos döntőbe. A hírt a Pest Megyei Hírlap is közölte. Büszkék vagyunk e kimagasló eredményre !

Színvonalas programokon vettek részt iskolánk tanulói a május 24-én tartott gyermeknapon. Elmehtettek a Vácraóti buszkirándulásra, és játszhattak a helyi Népijáték Olimpián.

Június 1-én 17 órai kezdettel Pedagógus Napi ünnepség volt a Múvelődési házban. Az ünnepségen az általános iskola és az óvodák nevelőtestületei, valamint az oktatási intézmények adminisztratív és technikai dolgozói voltak jelen. Meghívót kaptak a nyugdíjban illetve gyesen levő pedagógusok is. Az Önkormányzati Képviselőtestület nevében Tóth István polgármester köszöntötte a falu pedagógusait. A pedagógusnap alkalmából Miniszteri Dicséret kitüntetésben részesült : Jónás Sándorné tanár, Diligens Károlyné gyp. tanár, Kiss Jánosné tanító, Lakatos Dezsőné hivatalsegéd. Öszinte szeretettel és tisztelettel köszönjük meg pedagógusaink odaadó munkáját, a kitüntetettek szívből gratulálunk !

Midszenthy József hercegprímás temetésén közel 150 turai lakos vett részt május 4-én

Június 30 - án a Szabadság napja alkalmából juniálist rendez a Vigyázó Kör.

Az Általános Iskolai Ballagás június 15 -én. A tanévzáró ünnepély június 22 -én lesz, amelyen az Önkormányzat új zászlót ajándékoz az iskolának.

A Képviselő Testület májusi ülésén döntött, hogy a rendőrség fellállítását anyagi eszköztámogatással segítse. Felhatalmazta a polgármester, hogy július 1 -i határidővel a szerződés - tervezetet a Pest megyei főkapitánnyal egyeztesse. Ugyanezt tette a Galgahévíz Képviselő Testülete is, így nincs akadálya a közös , várhatóan hat fős rendőrség működésének.

Rendőrségi hír :

1991. május 18 -án szombaton éjszaka három fiatalember "meglátogatta" a Múvelődési Házat. Az aszódi rendőrség járőreinek feltűnt az itt - ott várakozó gépkocsi, így figyelemmel kísérték az eseményeket. A rendőrök éberségének köszönhetően a "látogatás" után a három pászói fiatalembert előállították. Ügyükben a vizsgálat folytatódik. Annyit már tudunk, hogy más bűncselekménnyel is gyanúsíthatók. Köszönjük a rend éber őreinek szolgálatát!

Turai hírlap - Közéleti Havi - I. évfolyam 6.-7. szám

Kiadja a Turai Polgármesteri Hivatal

Felelős kiadó : Tóth István polgármester

Nytsz. : B/BHF/ 567/P. /91.

Szerkesztőbizottság: Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor,

Tóth -Zsiga Istvánné, Sára Mihály

Felelős szerkesztő : Kuti József

Levél cím: Polgármesteri Hivatal, 2194 Tura

Készült 500 példányban a Parola Kft. nyomdaüzemében Valkón

Felelős vezető : Rózsavölgyi Sándor

Műszaki vezető : Czirik Ferenc

Szedés : BITIP Hatvan